

EESTI SPORDILEHT

Avalehtendatud Oppeasutuste
№ _____
RAAMATUKOGU

6
BER

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU
* JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄALEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti.
Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 27. jaanuaril 1928. a.

IX. aastakäik.

TALISPORT ON HOOS

Kiirusutamine ja jääpall domineerivad spordiväljadel.

Foto Mikas.

Vasakul: Lubavad kiirusutajad Mitt ja Vogt. Üleval: Kalevi jääpallimeeskond. Seisavad vasakult: Lasn, Koort, Koovit, Jõers 2., Nelisnoi, Rauk, Luha, Jõers 1., Kull, Sarv, Estam ja vahekohtunik Paal. All keskel: Sumin Kalevi värava ees. Koos on: Triumpf, Nelisnoi, Sarv, Sprantsmann, P. Freiberg, Kull. Eemal seisab Lasn. All paremal: Vogti lõpuspurt 1500 mtr. jooksul.

Meie talispordi tempo on visa tõusma. Kui põhjamaades esimese jääkirmetise ja lumekamaraga kohe nagu küllusesarvest hakkab spordisündmusi ja võistlussaavutusi sadama, vindub meil asi veel hulk aega ja päris hooaeg algab ikka alles veebruariks. Kuid siis juhtub tihti paha viga

— lumi ja jää kaob äki ära, või narritab sulatades ja külmetades kuni kevadeni, nii et täit elu meie talispordile sisse ei saagi. Kui palju esivõistlusigi on meil sel teel nahka läinud. Tänavu näib tali siiski õige püsiva ilma mega olevat ja poiste spordilust samuti.

Seisame praegu just punktil, mis kaugel ei ole kulminatsoonist, seega mõnegi kauni ja pineva asjakese ees. Nüüd on kohasem kui kunagi öelda: Poisid, täis aur peale! Vast saame siis tagantjärele praegu kuluvat talvet edusammuna Eesti spordiliikumises märkida.

Väikelaste võimlemine.

Anna Raudkats.

(Järg.)

Võimlemisõpetaja peab suutma lastes kujutuslendu ning rõõmu äratada ja ülal hoida. Tunni algusest selle lõpuni peab ta lastega kaasa elama, neid ergutama, julgustama ja kus tarvis tagasi hoidma. Mida vähemad lapsed, seda rohkem peab õpetaja ka tegelikult tunnist osa võtma, et lapsi oma eeskujuga kaasa kiskuda. Kõik seletused, parandused ning tähendused peavad selged ja lihtsad olema; neid peab „laste keeles“ ja võimalikult konkreetset tegema. Õpetaja peab vahetpidamata jälgima oma salka ning teda juhima, pidades ülal korda ja distsipliini.

Tunni alul loob õpetaja mõne tabava sõnaga vastava meeolu ning teeb kõik tarviliikud ettevalmistused, joonistab, näiteks kriidiga põrandale jõgede, järvede, metsade piirid, seab laste abil riistad üles, mis kujutavad kive, koopaid, mägesid, sildasid jne. Seega saab laste fantaasiajuba tegevusse pandud. Mängu jooksuljutustatakse siis edasi ning antakse lühikesi seletusi ja juhatusi sedamööda, kuidas mängu käik areneb.

Kas uusi liigutusi jututunnis ette näidata või mitte, oleneb igakordsest olukorrast. Üldse on puhta vormi saavutamise mõttes kasulik seda teha, kuid tunni meeolu võidab suuresti selle tõttu, kui liigutused tahakse spontaanselt, õpetaja üteluse ning eeskujuga järele.

Käsklus sellisena, nagu see tarvitusel korrapärasel võimlemistunnis, ei oleks kooskõlas jututunni stiiliga. Siin alatakse liigutused õpetaja liht ütelusel ning sooritatakse rütmiliselt tema lugemise, käteplaksutuse, laulu või mõne sobiva hääleimitatsiooni järele.

Ka jututunnis peab võimalust mööda püüdma puhta vormi poole, kuid lisan kohe juure, et siin ses suhtes ei tohi olla liig pedantlik. Ettetulevaid vigu katsutakse parandada või veel parem: nende tekkimist püütakse ära hoida väikeste võimlejate psüühilise mõjutamise abil. Sellest pikemalt teisel.

Kunagi ei pea vigade parandust ette võtma parajasti, siis, kui lapsed teevad mõnd harjutust, mis neid eriti huvitab ning kütkestab — mänguelevus ja mängurõõm kannataksid kindlasti selle all —, vaid tehtagu mõnel teisel, sobival juhusel.

Iga töö ja toimetuse aiatagu võimalikult loomutruult järele, iga tarvitatud pilt viidagu järjekindlalt läbi. Järv, näiteks, jääb järveks kogu tunniks, ning see, kes kogemata tema piirest üle astub, „saab märjaks“. Kui seda kohta aga millegiks muuks tarvis läheb, siis lepatakse kokku, et seal nüüd enam järve ei ole, ning kustutatakse selle piirid ära.

Imiteerivaid ja teisi liigutusi ei tarvitse alati siduda ühtlase teemiga (jututund), vaid neid võib ka korraldada teatud sihte taotlevas järjekorras, see on mingisuguse skeemi järele. Laps neid sihte mõistagi ei märka. Temale on ka skeemi järele kokku seatud tunnid „mängutunnid“, sest neis tarvitatud liigutused on „lapselikud“, igauks ühendatud mingisuguse võrdlusega või pildiga ning nende täitmine sünnib rõõmsalt ja elavalt.

Skeeme on olemas mitmesuguseid.

Üheks praktilisemaks ning otstarbekohasemaks pean allpool esitatud järgmistel põhjustel: 1) ta on mitmekülgne, võimaldades siseelundite mõjutamist ning keha igakülgset läbitöötamist proportsionaalselt üksikute kehaosade suurusele; 2) liigutuste järjekord vastab füsioloogilistele nõuetele, sest a) üleminek kergemast raskemale ja ümberpöörduvalt sünnib pikkamisi: kulminatsioonipunkt saavutatakse tunni lõpuosas ning temale järgnevad rahustavad võtted; b) on võimaluse piires püütud vältida lokaalväsimust, paigutades harjutused nii, et samalaadilised ei esineks üksteise järele või liig lähestiku.

I.

- Korraharjutus,
- kergem sääreharjutus,
- käteharjutus,
- pea- ja kaelaharjutus,
- kergem vahelduv kereharjutus,
- kergem vaba hüpe.

II.

- Selja painutus ette ja taha,
- tõsteharjutus,
- käik, sammud, vagusam mäng,
- tasakaaluharjutus,
- seljalihaste harjutus ühes tugevama käteharjutusega,
- kõhulihaste harjutus,
- tugevam vahelduv kereharjutus,
- jooksuharjutus või jooksumäng,
- hüpped või elav mäng.

III.

- Rahustav käik,
- sobiva ilmaga hingamine individuaalses taktis, avatud akendel.

Ei tarvitse alati viimaste peensuseni jälgida eelpool esitatud skeemi. Mitmesugused asjaolud sunnivad tihti sellest kõrvale kalduma, seda muutma või ainult osaliselt täitma. Sarnased asjaolud oleksid: aja ning vastavate riistade puudus, mõningad praktilised kaalutlused; eriülesanded ja sihid. Kuid võimalust mööda peab alati tähelepanu pöörama skeemile, tarvitades teda kriteeriumina oma tööle. Ilma igasuguse mõõdupuuta tegutsemise viiks meid korralagedusele ning juhuslike tööle.

Käesoleva kirjutuse ülesandeks ei ole pakkuda täielikku ülevaadet võimlemistunni metoodikast, vaid esitada lapse võimlemisele iseloomulikud meetodilised nõuded ning võtted.

Tähtsamaks nõudeks on, et õpetaja peab alati püüdma harjutuste mõju täiel määral esile tuua. See sünnib kõige paremini psüühilisel teel sobivate võrdluste ning piltide abil. Kui, näiteks, tuletõrjujaid mängitakse, rõhutab õpetaja mõne sõnaga seda julgust, kärmust ning osavust, mida nad üles näitavad, ja ütleb siis lõpuks: „Nüüd ronime niisama julgelt üles põleva maja katusele, nagu vahvad tuletõrjujadki.“ Kui lapsed hobuseid kujutama peavad, katsutakse esile tuua selle looma kerget liikumisviisi ning uhket peahoidu. Siin võib õpetaja soovitud mõju saavutada kontrasti allakriipsutamise-ga. Ta demonstreerib, kuidas väsinud vooimehe hobune sörgib, pea norus, jalad kangend ning kuidas selle vastu uhke ja

tuline „kindrali hobune“ ratsutab. Kui siis õpetaja küsib, missugusele neist lapsed sarnaneda tahaksid, vastavad muidugi kõik, et ratsahobusele ning katsuvad joostes jalgu võimalikult kergelt tõsta ja pead uhkelt püsti hoida.

Ka hea rühi ja kerge kõnnaku saavutamise sünnib kõige paremini psüühilisel teel. Öeldakse näiteks: „Nüüd mängime, et kõik väiksed printsessid oleme. Kui printsessid jalutama lähevad, astuvad nad tasa, tasa ja kergelt, sest neil on siidikindgad jalas. Peas on neil väiksed kuldkroonid, ning mis te arvate nüüd, kas printsessid käivad pead norus, silmad maas? Ei, neil on ju kroonid peas, nad hoiavad pea ilusti püsti ning vaatavad otse, nagu printsessid kunagi. Nüüd tahan ma vaadata, kes teist on kõige ilusam printsess!“ Teine näide. Õpetaja tahab luua ettekujutust kergest, käigust. Ta küsib: „Kes teist on näinud, kui kiirelt ja kergelt mootorpaat veest läbi löikab, kui meri vaikne ja sile kui peegel. (Seda on suurem osa lapsi näinud). Näidake nüüd, kas võite niisama kergelt, kärmelt ja ühetasaselt edasi libiseda, kui mootorpaat!“

(Järgneb).

Tallinna garnisoni raskejõustiku võistlused.

25 mitmekaliibrilist tõsterekordi.

19.—21. jaanuarini peeti Tallinna garnisoni spordikomisjoni korraldusel Sõdurite kodus garnisoni tõste- ja maadlusvõistlusi, mille saavutusi haruldaselt väljapaistvateks võib lugeda. Tõstevõistlustel ületati 2 Eesti, 11 kaitseväge ja 12 garnisoni rekordid, kuna ka maadluses suuri edusamme meeste tehnika kui ka vastupidavuse suhtes märkida võib.

Tõstevõistlusi peeti nelja tõstega, mis allpool järjekorras — ühega rebimine, ühega tõukamine, kahega rebimine ja kahega tõukamine toodud. Mehed, kes avalikkudel rahvusvahelistel võistlustel esinenud, said auhinde väljaspool harilikku võistluse käiku.

Tõstevõistluste tagajärjed olid:

Sulgkaal — 1. spetsal. Grosberg, meriv., 45—67,5—65—87,5—265 kg., kõik üksikõstetud uued kaitseväge ja garnisoni rekordid; 2. n. a. o. Ferchen, allohv. k., 252,5 kg.; 3. rms. Neumann, a. t. d., 232,5 kg.

Kergekaal — 1. v. a. o. Ahven, allohv. k., 52,5—72,5—62,5—90—277,5 kg.; 2. kpr. Treial, a. t. d., 252,5 kg.; 3. 1. j. madr. Olter, merev., 245 kg.; 4. noor Kont 245 kg.

Keskkaal — 1. n. a. o. Tõnts 62,5—67,5—75—95—300 kg.; 2. kpr. Teekmann, allohv. k., 292,5 kg.; 3. noor Viismann, 10. jal. rüg., 280 kg. Väljaspool võistlust surus Viismann garnisoni rekordid 75 kg.

Poolraskekaal — meister 2. järgu madr. Kukk, merev., 72,5—87,5—90 (väljasp. võistl. 92,5) — 127—377 kg., kõik saavutatud uued kaitseväge ja garnisoni rekordid. Väljaspool võistlust surus Kukk 90 kg., mis samuti uus kv. ja ja garn. rek. Viievõistluse kogusumma Kukel 470 kg. (ta kuulub harilikult keskaalu). 1. 2. j. madr. Süts, merev., 295 kg.; 2. n. a. o. Kivi, 10. j. rüg., 290 kg.; 3. noor Anupõld, allohv. k., 277,5 kg.

Raskekaal — Meister kpr. Luhaäär, sidepat., 85—100 (väljasp. võistl. 105, Eesti rek. parem) — 110 — 140 = 435 kg. Kõik neli tõstet uued kaitsev. ja garn. rekordid. Väljaspool võistlust surus Luhaäär 97,5 kg., mis uus kv. ja garn. rekord ja võrdub Eesti rekordile. Luhaääre viievõistluse kogusumma annaks 537,5 kg. ehk 5 kg. vähem kui viimasel olümpia katsevõistlusel. 1. v. a. o. Piir, allohv. k., 302,5 kg.; 2. rms. Puna, allohv. k., 207,5 kg.

Maadlusvõistluste tagajärjed olid:

Sulgkaal — 1. 2. j. madr. Kristal, merev.; 2. v. a. o. Ahven, allohv. k.; 3. rms. Luigeleht, allohv. k.

Kergekaal — 1. kad. Lagle, sõjak.; 2. rms. Rode, 10. rüg.; 3. rms. Potmann, allohv. k.

Keskkaal — 1. n. a. o. Tõnts; 2. kpr. Liina, sidepat.; 3. n. a. o. Parker, üks. esk.

Raskekaal — 1. rms. Rähn, allohv. k.; 2. rms. Ulst; 3. noor Prass.

Väeosadest saavutatud punkte: 1. allohv. võitseride kool 30; 2. 10. jal. rüg. 21; 3. merevägi 20; 4. sidepat. lõn 8; 5. autotankide div. 7; 6. sõjakool 4; 7. üksik eskadron 3; 8. sõjaministeerium 2.

Euroopa esivõistlused kiiruisutamises.

Thunberg võitis Evenseni ja Larseni.

Claes Thunberg ja Berndt Evensen.

Euroopa esivõistlused kiiruisutamises peeti 21. ja 22. jaanuaril Oslos. Peale norralaste võtsid võistlustest osa soomlased Thunberg, Skutnabb ja Lindell, rootslased Almer ja Andersson ning hollandlased Kos ja Heiden.

Võistluste tagajärjed olid:

500 mtr. — 1. Thunberg 43,8; 2. Evensen 44,1; 3. O. Olsen 44,4; 4. Larsen 44,6; 5. Pedersen 44,7; 6. Halvorsen 45,5; 7. Andersen 45,6; 8. W. Nygren 45,7; 9. Ballangrud 45,7; 10. H. Nygren 45,8; 11. Ström 46,2; 12. R. Olsen 46,2; 13. Moen 46,3; 14. Lindell 46,5; 15. Christensen 46,6; 16. Andersson 46,7; 17. Almer 46,8; 18. Steffensen 46,8; 19. Skutnabb 46,8; 20. Staxrud 47,1; 21. Carlsen 47,3; 22. Kos 48,1.

1500 mtr. — 1. Thunberg 2.22,3; 2. Larsen 2.22,7; 3. Ballangrud 2.23,7; 4. Evensen 2.24,3; 5. Halvorsen 2.27,1; 6. Andersson 2.27,5; 7. Skutnabb 2.27,9; 8. O. Olsen 2.28,3; 9. Moen 2.30,1; 10. Almer 2.30,7; 11. Andersen 2.31,4.

5000 mtr. — 1. Evensen 8.37,5; 2. Thunberg 8.37,9; 3. Ballangrud 8.46,8; 4. Larsen 8.50,7; 5. Skutnabb 8.52,1; 6. Hagen 8.52,5; 7. Carlsen 8.53,8; 8. Staxrud 8.54,6; 9. W. Nygren 8.55,5; 10. Moen 8.56,4; 11. R. Olsen 9.01,5; 12. O. Olsen 9.03,8; 13. Lindell 9.03,8; 14. Andersson 9.03,9; 15. Pedersen 9.23,7; 16. Almer 9.25,6; 17. Kos 9.35,5.

100.000 mtr. — 1. Ballangrud 18.01,9; 2. Evensen 18.03,3; 3. Thunberg 18.03,8; 4. Skutnabb 18.06,6; 5. Larsen 18.11,0; 6. Carlsen 18.14,3; 7. Staxrud 18.25,2; 8. Hagen 18.25,7; 9. H. Nygren 18.29,0; 10. Moen 18.31,3; 11. Heiden 18.31,3; 12. Andersson 18.46,2.

Üldvõitjaks tuli ja omandas euroopameistri tiitli Thunberg 197,21 punktiga; 2. Evensen 198,11; 3. Larsen 199,79; 4. Ballangrud 200,38; 5. Skutnabb 203,64; 6. Nygren 204,17; 7. Carlsen 204,79.

Kolmes lühemas maas oli Thunberg võitnud omale väiksepunktalise ülekaalu, 10.000 mtr-is tahtis Evensen seda tasuda ja võidupunktide ammutada. Mehed uisutasid paaris. Evensen alustas 500 mtr. tempoga, jättes Thunbergi esimesel ringil umbes 50 mtr. maha. See ei kõigutanud aga soomlase külma rahu ja ta jätkas oma tempoga. Kuuendal ringil püüdis Thunberg norralase kinni ja läks isegi juhtima. Arenes äärmiselt pinev võitlus, kuni neli ringi enne lõppu Thunberg tempo veidi aeglasemaks laskis ja rahulikult jäl-

A. Maasik suurjooksjate klassis. Võidab Ameerikas järjekindlalt mitmesugustel distantssidel.

Alfred Maasik võtab vastu oma jooksuvõidu puhul St. Josephi katoliikliku spordiklubi esimehe C. J. Aherni õnnesoovi, kes oli nimetatud jooksu korraldajaks.

Teatasime eelmises numbris Alfred Maasika võidust Newarki 5 miili pikkusel tänavajooksul, kus ta ajaga 28.35,0 suure ülekaaluga esimeseks tuli. Kuid see saavutus ei ole A. Maasikal ainsam, mis temast Ameerika sportlistes ringkondades on kõnet annud. Tal on ka rida teisi mainimisväärseid saavutusi, mida meie juba osalt varem toonud.

Uudistena on tähendada tagajärgi, mida A. Maasik E. Spordilehe toimetajale teatab, lisades nende kinnituseks juure ka sellekohaseid väljalõikeid Ameerika lehtedest.

Neist selgub, et A. Maasik on 11. detsembril suurel Kings County murdmaavõistlustel kolmandaks tulnud, kus arvukas rida Ameerika paremaid mehi startis, sest võistlus käis seltsidevahelise auhinna peale. Võistlusmaa pikkus oli ligi 3 miili. Esimeseks tuli seal Phil Silverman 13.51,0 Brooklyn Harriers; 2. Rolf Schilling, Central YMCA, 14.12,0; 3. Alfred Maasik, Central YMCA. Meeskonnavõistluse võitis Central YMCA.

Eelnimetatud 5 miili võistlus oli esimesel jõulupühal. 2. jaanuaril peeti populaarne Yonkers Road Run — 6 miili pikkune tänavajooks etteandmistega. Võttes handicappe arvesse, tuli Maasik üheksan-

daks, kuid puhta ajaga oli ta teine Ameerika olümpiamehe Frank Tittertoni järelle, kes handikapiteeritult platseerus 65-daks. Eelpoolt tuntud Schilling ja Silverman olid vastavalt 49. ja 60. Tittertoni puhas aeg oli 6 miili peal 32.39.0 ja Maasikal 33.43,0.

7. jaanuaril esines Maasik sisevõistlusel meeskonna teatejooksus 4 miili peale. Meeskond koosnes aga ainult kahest mehest, kes iga ringi järele üksteist pidid vahetama, mille tõttu see võistlusmoodus üks raskematest. Selle tagajärg ei ole veel Tallinna jõudnud.

Maasik kirjutab, et Ameerikas jooksuvõistlusi talve läbi väljas peetakse, külma peale vaatamata.

Lõpuks tähendab Maasik: „Oleks väga soovitatav, kui ka kodumaal Ekraveliit mõned sise-kergejõustiku võistlused toime paneks, korraldades neid näit. iga paari nädala tagant. Ruumide küsimus ei tohiks raskusi teha, sest ka siin korraldatakse sageli võistlusi väikestes ruumides. Need treenerivad mehi kõige paremini, annavad neile võistlus kogemusi ja huvi edasipüüdmiseks. Loodan lähemal ajal kodumaale tulla ja mõtlen siis selle asja üle rohkem rääkida.“

le norralasele järele liugles. Thunberg ei pannud märgatavalt oma viimast välja ja hoidis vaid, et Evensen liig palju ette ei läheks. Lõpusirgtelegi ei võtnud Thunberg käsa seljalt lahti, vaid veeres niiviisi rahulikult 4 mtr. Evenseni järele üle finiši joone, jätkates rahva imestuseks veel neale finišit sama tempoga sõitu 1½ ringi.

Kiiruisutamise katsevõistlused

möödunud pühapäeval andsid staadioni liuteel järgmisi tagajärgi:

500 mtr. 1. kl. — Martin 51,2.

500 mtr. 2. kl. — 1. Leetsy 51,8; 2. Kreutzberg 54,2; 3. Gerasimov 55,1; 4. Mihelson 56,7; 5. Seiler 65,0.

1500 mtr. 1. kl. — 1. Vogt 2.45,1; 2. Mitt 2.46,2; 3. Martin 2.46,3; 4. Ende 2.50,2; 5. Villemson 2.56,5.

1500 mtr. 2. kl. — 1. Leetsy 2.52,8; 2. Kreutzberg 2.58,6; 3. Mihelson 2.59,3; 4. Jürgenson 2.59,8; 5. Elberg 3.05,1; 6. Seiler 3.08,3; 7. Tavast 3.08,4; 8. Gerasimov 3.20,8.

5000 mtr. 1. kl. — 1. Mitt 9.518; 2. Martin 9.59,4; 3. Vogt 10.12,9; 4. Ende 10.44,9; 5. Villemson 11.48,6.

5000 mtr. 2. kl. — 1. Kreutzberg 10.18,5; 2. Leetsy 10.34,8; 3. Jürgenson 10.50,0; 4. Mihelson 10.57,5; 5. Seiler 11.01,7; 6. Elberg 11.13,4.

Erna Hindberg ja Nikolai Mihelson, tehniliselt parimad Eesti suusatajad, kes kehakultuuri sihtkapitali poolt korraldatavaid suusakursusi juhivad. Kursuste vastu on huvi väga suur. Kursuse alguseks möödunud pühapäeval korraldatud suusademonstratsioonil oli osavõtjaid 400—500.

Suusaspordi suursaavufest.

Suurimad suusahüpped ja kiireimad suusatajad. Maksimaalne hüppekaugus 73 mtr., maksimaalne tunni kiirus 16,9 km.

Taliolümpiaadi lähenedes ei ole huvitumata pilku heita senistele suurimatele talispordi saavutustele. Peatume eestkätt suusatamisel ja suusahüpetel.

Ajaloolised suusahüpped on järgmised:

1879. a. Torjus Hemmestveit, Huseby suusam. (Norra)	23 mtr.
1895. a. suurim saavutus Holmenkollenil (Norra)	22,5 mtr.
1900. a. O. Tandberg, Solberg (Norra)	35,5 mtr.
1902. a. suurim saavutus Holmenkollenil 29,5 mtr. ja Nils Gjestvang Gustadil (Norra)	41 mtr.
1904. a. Gruber (Saksa) ja Som (Austria) Glarusel, Schweitsis	19 mtr.
1908. a. Capiti (Schveits) Engelbergis	31,5 mtr.
1909. a. Harald Smith (Norra) Davosis	45 mtr.
1911. a. Bildstein (Austria) Aussees	41 mtr.
1914. a. Baader (Saksa) Holmenkollenil 32 m. ja Planitz Partenkirchenis	41,5 mtr.
1915. a. Amble-Omundsen Vikolbakkenil (Norra)	54 mtr.
1916. a. Omtvedt (Norra) Steamboat Springsis, Ameerikas	58 mtr.
1917. a. A. Haugen (Norra) Steamboat Springsis, Ameerikas	61,5 mtr.
1918. a. A. Haugen Steamboat Springsis, Ameerikas, 62, 63 ja	65 mtr.
1922. a. T. Thams (Norra) Holmenkollenil	46 mtr.
1924. a. T. Thams Chamonix's	57,5 mtr.
1925. a. Hailer (Saksa) Pontresinas, Schveits, 51 mtr., Leuener (Schveits) sealsamas 56 mtr., Strömstadt (Norra) 58 mtr., Neuner (Saksa) Partenkirchenis 58 mtr., Ljungmann sealsamas 59,3 mtr., Dick (Saksa) Keilbergis	59,5 mtr.
1926. a. Wuilleumier (Schveits) Wengenil 56 mtr., Carlsen (Norra) Pontresinas 63 mtr., Strömstadt Fluhbergis 69,5 mtr., T. Thams (Norra) 70 mtr. ja S. Ruud (Norra)	70,5 mtr.
1927. a. Carlsen (Norra) ja Wuilleumier (Schveits) Pontresinas 65 ja 66 mtr., Thams ja Ruud (Norra) Fluhbergis	72 mtr.
1928. a. Lislegaard (Norra) 71 mtr., T. Thams (Norra) 69 mtr., Trojani (Schveits) Pontresinas ja Kolderud (Norra) Holmenkollenil 72 mtr., Wuilleumier Pontresinas	73 mtr.

Hüpete kauguseks ei ole mõõduandev

mitte ainult hüppaja tehnika ja jõud, vaid vast veel suuremal määral hüppemäe ehitus, tema hoo kõrgus, liuglemise kallakus, hüppepaiga asetus jne. Seni on parimaks hüppemäeks maailmas peetud Pontresina Schveitsis. Aerodünaamilise stiili teoreetikute arvestuste järele peaks seal ideaaltingimustes olema võimalik hüppeid kuni 80 mtr-ini sooritada.

Olümpia hüppemäe St. Moritzis peetakse aga vähem kohaseks suurte kauguste saavutamiseks. Kriitiliseks punktiks on selle konstruktsiooni kohaselt umbes 65 mtr. kaugus. Sellest edasi ei taha hüppajad enam jalule jääda, mis hüppe peanõue ja ka hädaohuga seotud. Selle tõttu ei suudeta arvatavasti St. Moritzis seninähtutest suuremaid hüppeid sooritada.

Sama nagu suusahüpe on suurelt olenev hüppetungimustest, on kiirsuusatamine olenev maastiku profiilist, loodusest, lumest ja ilmast. Kindlat võrdlevat paremast on suusatamises peaaegu võimatu märkida ja seepärast ei registreerita ka suusatamises maailmarekorde.

Ajalooliselt oleksid väljapaistvamad kiirsuusatamise saavutused:

1898. a. Torjus Hemmestveit (Norra) 50 km. mägisel maastikul 4.26.30. Tunni kiirus 11,3 km.
1901. a. Autio (Soome) 30 km. 1.46.15. Tunni kiirus 16,9 km.
1914. a. L. Bergendahl (Norra) 54 km. 4.03.02. Tunni kiirus 13,3 km.
1921. a. Thorleif Haug (Norra) 55 km. 4.30.56. Tunni kiirus 12,1 km.
1923. a. Hedlund (Rootsi) 60 km. 4.18.16. Tunni kiirus 13,9 km.
1925. a. Donath (Saksa) 51 km. 3.44.25. Tunni kiirus 13,6 km.
1926. a. E. Hedlund (Rootsi) 90 km. Vasajooks 5.36.07. Tunni kiirus 16 km.

Parimad on kahtlemata soomlase Autio ja rootslase Hedlund saavutused — eelmisel 16,9. km ja teisel 16 km. tunnis, kuid seejuures on Hedlund saavutus kahtlemata parem, kuna ta pikemal võistlusmaal näidatud. Autio kattis keskmiselt kilomeetri 3 min. 32 sek., Hedlund 3.44.

1924. a. olümpiaadil jooksis 50 km. suusatajate võitja norralane Thorleif Haug tunni kiirusega 13,3 km. ehk kilomeetri 4.29. Kuna St. Moritzis suusamaastik Chamonix omast veel raskem, ei ole seal nii kiireid suusaaegu loota. Suusatamine muutub järjest ikka enam murdmaasuusatuseks.

Kalev — Hokkeiklubi 6:3.

Möödunud pühapäeval seisid Spordi väljalastamisi Harju esivõistluste tsükli Kalev ja Hokkeiklubi. Meeskondade koosseisud olid: Kalev: Rauk; Sarv — Nelisno; Koort — Kull — Lasn; Estam — Jöers 2. — Koovit — Jöers 1. — Luha. Hokkeiklubi: Gerretz; Kleinberg — Sauer; Ellmann — Tomingas — Pinkovsky; Triumph — Sprantzmann — Ree — P. Freiberg — H. Freiberg. Vahekohtunikuks Paal, Sport.

Lahtilöögi järele tuleb esimese ragnaga Kalev löögidistantile, kust aga Luha mööda pörutab. Sama schanss kordub sama tagajärjega. Siis aga pääseb vist Sprantzmann off-side'i järele lõhnast seisukorrast löögile ja 1:0 on märgitud. Kalev näib koondavat jõudu selle tasumisele, kuid klubi läbimurded viivad ta kavatsused segamini. 25. min. märgib P. Freiberg 2:0.

Kalevi mängutuju näib nüüd halvatud olevat, edurivi jookseb aina hunnikusse kokku ja ei pääse sugugi edasi. Ka pörutab Luha kolmanda kindlama väravavõimaluse tühja, mis sel poolajal ka tugevat ebaõnne laseb Kalevil oletada. 40. min. lüüakse nurgalöögi järele Kalevile väravaeelset rabelemist 3:0, millega poolajale minnakse.

Kalevit peetakse juba kindlaks kaotajaks, kuid meeskond suudab vaheajal ennast kuidagi koguda ja harvanähtava innuga teist poolaega mängida. Nii vahelduva ülekaaluga mängu tuleb meil harva ette ja see tuletab meele Viini Hakoahi hülgapäevi, kus ta nii Praha Sparta kui Inglise elukutseliste vastu esimest poolaega 0:5 kaotuses olles, teise poolajaga 6:5 võidab.

Kalev kordas seda harukordsust miniatüüris. Muidu lastakse meil harilikult nii suure ülekaalu puhul ikka lipp poleemasti ja venitatakse mäng vesiselt lõpuni. Nüüd jätkus aga poistel tuld ja Kalevi meeskonnas ei olnud teisel poolajal enam tundagi esimese poolaja kaotajaid. Klubi oli teisel poolajal täiesti surutud seisukorras ja ei pääsnud pea sugugi maksvusele. 47. min. lööb Luha 3:1, 57. min. jälle tema 3:2, 61. min. Koovit 3:3, 85. min. Luha 4:3, 86. min. Koovit 5:3 ja 89. min. Koovit 6:3.

Kalevi tugevam osa on praegu poolkaitse, kus eriti Lasn välja paistab. Kaitse on nigel. Edurivist on Koovit ja Jöers 1. kohati apaatsed. Koovit armastab ka ebameeldivalt laiutada ja protesteerida.

Klubi on endiselt hädaohtlik oma üksikläbimurretega, kuid kohati hakkab tal ka juba kombinatsioonivõrku kujunema. Väravavaht on liig närviline, samuti kaitstes Sauer. Tomingas mängib liig foulirikalt. Paalil on varem paremaid vilepartiisid näha olnud, nüüd ta liikus vähe ja oli kohati ebatäpne.

— Skobla surus kahega 104 kg., mis uus Tschehhoslovakkia raskekaalu rekord.

— Austria meistriks iluuisutamises tuli dr. Preisecker, teine K. Schäfer, kolmas dr. Distler. Ilmameister Böckl ei võtnud võistlustest osa.

— Szepes, Ungari odameister ja maailma parimaid karrikaturiste, võttis osa ka Ungari esivõistlustest suusatamises. Ta tuli teiseks pikas maas, kuid esimeseks hüppejooksus.

— Norra katsevõistlustel suusatamises näidati: 15 km — 1. Rusten 52.17, Haakonsen 52.41, Gröttumsbraaten 54.20. 30 km — 1. Lördahl 1.49.05, 2. Stenen 1.51, Kjelbotn 1.51.52. Hüpetes oli parim mees Thams 46,5 mtr-lise hüppe juures.

— Leipzigi ajakiri Sport-Sonntag teatab, et eeloleval kevadel Riias Eesti-Läti kergejõustiku maavõistlus peetavat, mille tagajärgede kohaselt kumbagi maa olümpiameeskonnad moodustatavat.

— Hispaania kuulsaim matador Juan Delmonte on härjavõitlusel Barcelonas saanud surmava haava.

Odaviske freeningust.

Kuidas 33 meetrist 66 meetrini jõuda.

Jof. Meimer, cand. rer. gymn.

Et meie odaviskajad aine valgustamata ämaruses kobavad, tahaksin järgmise kirjutusega avaldada tähelepanekuid enda kogemustest, kui ka meistrite: Klumbergi, Szepesi, Sunde, Lüdecke jne. avaldusist.

Eestis on palju andekaid odaviskajaid, kes rühivad jõuga 45—50 meetrini, kuna siis hääbuvad, olles alles kaugel oma tippsaavutustist. Jääksid need mehed asja juure ja mõtleksid läbi ala üksikasjaliselt, oleks meil 4—5 aasta pärast tõesti omad Penttiläid, Lindströmid, Myyräd — pole võimata Eesti sitkete künnapatega poiste juures.

Algajad — teie julgustuseks, et te kunagi heidutatud ei saaks võrreldes omi tagajärgi ilma suursaavutustega, toongi enda aeglase, kuid järjekindla arenemise odas.

1921. a. kevadel, mõnenädalalise harjutuse järele, tulin Pärnu koolin. võistlustel 33 meetriga neljandaks.

1922. a. parim saavutus oli 41 m. 1923. a. kevadel võitsin Tallinna koolin. olümpiaadil odaheite 44,90 meetriga ja sügisel tulin Pärnumaa meistriks uue maakonna rekordiga 47,83.

1924. a. jõudsin Tartu 3. k. n. olümpiaadil 50,03 m. peale.

1925. a. kevadel võitsin oda 4. k. n. olümpiaadil 52,74 ja sügisel tulin Eesti meistriks 53,08.

1926. a. viskasin oma rekordi Hannoveri rahvusvahelistel 57,70 peale ning aasta keskmine oli 54,17 m.

1927. a. tõsis mu rekord 61,08 (Hannover) peale. Teiste võistluste paremad tagajärjed olid: 60,49 — Frankfurt M. ä., 59,87 — Köln, 59,83 — Amsterdam — aasta keskmine: 58,77 m.

Siin on edu 33—61 meetrini ja ma ei kahtle, kui elu ja tervist, rekordi tõusmises 2X33 m. peale...

Oda tehnika omab iga viskaja juures individuaalse iseloomu, kuid põhiline jääb siiski samaks, millest koosnebki järgnev tehnikasse puutuv kirjeldus.

Võtte. Laiemalt tarvitatakse kahte võtet: 1) nimetissõrm sirutatakse toena oda alla ja keskmise sõrmega hoitakse nõõri serva tagant kinni; 2) nimetissõrm hoiab nõõri serva tagant kinni ja teised sõrmed on oda viskesiis hoidmiseks selle ümber. Esimese võtte headus: keskmine sõrm on tugevam ja kandilisem oda kiire tõmbe hõlbustuseks ning nimetissõrmega kerge tõuke tegemiseks ülespoole, — halbuseks: ei sooritata nii pikka tõmmet kui teise võtte puhul. Mõlema võttega on saavutatud rahvusvahelisi tagajärgi. Tuleb igal endal proovida, kumb sobivam.

Odaviske seisak. Vasak jalg on viskesiis, põlv läbisurutud, parem jalg on paremale, s. o. väljapoole pööratud, põlv kõverdatud nii, nagu ta jääb, kui puusad siis ette surute, kannad vastu maad. Paigalt heites jalgade kaugus 80—100 sm., h-ga 120—150 sm. Rind viskesuuna pöörduvas. Parem käsi täiesti sirutatud, vasak küünarnukist kõverdatud, õla kõrgusel, rinna ees.

Hoog. Seisa stardis sirgelt, rahuliselt, jalad kõrvu, oda hoidev käsi kümme-kümne sm. kõrgemal, odaots vähe allapoole. Unusta muu maailm, lange kehaga ettepoole, ning alga vasaku jalaga — kergete, vedruvate, kord-kordalt kiirenevate sammudega.

Annan omad sammumärgid. Esimene — kontrollmärk on latist 1380 sm. ja teine märk 730 sm. Start olgu märgitud umbes 20 m. kaugusele nii, et tabaksid parema jalaga kontrollmärki, kust teise märgini jääb 4 jooksusammu. Kui parem jalg on võtnud sammu, mil ta astub teisele märgile, on loomulikult parem õlg veidi tagapool ja siis on soodsaim alustada oda tagasivõtmist, mis siindigu aeglaselt — nii, et parem käsi alles viskesiisaku võtmiseks täiesti sirgneks. Teisest märgist tee veel 2 jooksusammu ja kolmas oleks juba viskesiisaku, millest latini jäägu 150—200 sm. hoo pidurdamiseks. Oleneb, kui suur hoog, kas kingadel head naelad, kui libe maa (vihmane), Alles viimastel sammudel olgu hoog oma tipul, ning jalgade töö võimalikult kiire.

Viske. Selles hoos peab suudetama kogu keha viia kindlasse, vedruliselt paenduvasse pingesse, millest silmapilku viivitamata alaku tagasi-paenutatud keha kui vibupinge vabastamine ette — ülespoole. Samal ajal kistakse vasakut kätt — õlga seljataha; kuna odapoolne külg, peamiselt ja õlg võimalikult kiirelt edasi liigub tõmbe soodustuseks. Tõmbe kõverdub käsi, küünarnukk moodub õla kõrguselt, oda hoidev käsi õla kohalt

J. Meimer odaviskel möödunud suvel Amsterdams.

kümme-kümne sm. pealaest kõrgemal. On oda keha möödunud, sünnib järeletõuge otse viskesuunas. Viskaja märkab seda tõuget, kui ta lahtilaskmise silmapilguni tundis oda raskust edasi-liikuva käe vastas. Hea viske puhul ei tunne kunagi, et oda oleks nagu oma hooga kätt edasi kiskunud ja kui käeulatus lõppes, siis lipsas, rebis ta end näppude vahelt lahti. Sellele tuleb vaadata, kui vastupidi mõjuvale jõule.

Vead. Jooks kramplik. Jäädakse viskesiis seisma — ei kasutata hoogu. Heidetakse kõverdatud käega, mille tagajärjel tõmme lühem — ka tihti küünarnuki vigastuse põhjus.

Seisak liig suur — ei saa kasutada ülemise keha nobedat pööret tõmbe pikendamiseks. Liig väikse seisaku on keha edasiliikumine nii kiire, et juba tõmbe keskpaigas tagumine tugi (jal) loomusunnil, et mitte maoli kukkuda, maast lahku, mil jääb tõmme võimetuks, — kuna alles oda peost lahkunud, peab jalg tulema ette hoo pidurdamiseks.

Vasakule kaldudes on tõmme jõuetu, kehast liig kaugel.

Vasakut põlve kõverdades pole võimalik odale järgida lahtilaskmise silmapilguni, vaid oda kiskus end ise sõrmede vahelt lahti.

Oda tagasivõttes kõverdatakse kätt randmest allapoole, mil oda saba võib maad puutuda, mis täiesti lubamatu, sest see halvab viskesiis ja kontsentratsiooni.

Treening. Odaviskajaid vaadeldes paistab, et nad mitmekülgsed, tugevad, paenduvad ja kaunis kiired mehed on. Nende omaduste sihis peabki odaviskaja end arendama.

Suvised võistlusajajärgu lõppedes ei tohi heita talveunne. Sügisel — soojemate ilmadega tuleb hüppelda soojas treeninguriides higile — tehes keha pööritusi, paenutusi, — vastavaid liigutusi õla, käte ja puusa lihastega. Alles siis oda võtta ning alata käigust kergete omaette maasse visketega, kus silmas pidada eelkirjutatud täisviske liigutusi, s. o. käsi enne tõmbe algust täiesti sirutatud, siis ühe voogava tõmbe odale nii kaugemale järgida, kui ulatad jne. Kord-kordalt suured viske kaugust ja ka kerget hoogu võtta sammu märkide õppimiseks, millele järgnegu kerge viske ainult liigutuste õppimiseks ja oda tunde arendamiseks. 40 m. viskajal saab 25 meetrist, 50 m. — 35 m., 60 m. — 40 meetrist.

Talvel tuleb suvel ilmsiks tulnud puuduste lühvimine. Kus konarliku, viske liigutusi nukiline, sealt käsile võtta. Harilikult on need kohad: õlad, puusad, selg ja kõht — nende kõrval piiramatuseni tugevdada ja terastada teisi lihaskgrupe.

Nimetan iseloomustavamaid harjutusi, milledele püüdk palju sarnaseid juure leida.

Õlad. Rõngastel, kangil rippudes venitada vastavaid lihaseid. Käte keerutused päripäeva ja vastupidi. Kergete hantlitega (ehk ilma) õla kõrgusele tõstetud käsi seljataha sirutada jne.

Puusa d. Odaviske seisak — paremat puusa hooga ettesuruda. Keerutusi, nõksutusi puusadest, jalahaiteid, tõkkejooksu liigutusi jne.

Selg ja kõht. Asuge üks samm rootsiseinast eemale — seljaga seinaga poole — paenutage tagurpidi, võtke kinni pulkadest, minge kätega allapoole, siis õõtsutage, paenutage. Samast võtte kätel silda tehke — siis püüda üles tõusta jne.

Istuge pingile nii, et jalad rootsiseina alumiste pulkade ehk mõne muu asja, näit. kapi alla ulatavad, tõstke käed üles ning paenutage tagurpidi nii sügavale, et näppudega maad puudute, siis hooga istukile. Tõustes hoolega käsi kehaga joonest pidada. Laskudes sisse, tõuste välja hingata.

Harkseisus, ettesirutatud käsi kerge hooga üle pea vibutada nii, et eelpoolsed muskligrupid (kõht, rind) pinguneks, siis kõhu-rinna-õla musklike kokkutõmbamisega püüda ülemist keha — käsi väkkiirelt kaares ette — alla kiskuda, siis aeglaselt käsi üle pea vibutada jne.

Ülestõstetud-sirutatud käsi seljataha nõksutada — samaaegselt sirutatud jalga (vaheldam.) kergelt seljataha heita.

Hea on talveti nalja pärast maadelda, kuid mitte väsitavalt võistlusi.

Odaheitlegitusena pilduda palli vastu seinaga; jõu otstarbekes rebida, tõugata kerget raskest, kuid hoiduge surumisest, sest see surmab kiiruse.

Jalgade eest hoolitsege samuti, kui spinterid. Tehke saalides lühikesi kohal sprinte, kuid hoiduge kangestumast. Õla, käe, keha lihased kõik lõdvalt, kuid sellegipärast valitsetud, jooksuliigutused nõuetavani lõpule viidud, s. o. kergelt päkal vetrudes, põlv tõukel täiesti läbisurutud, — õlgadega, kätega töötada, seisak eeskujulik, nii et iga tõuge oleks raskuspunkti taga.

Katsuge jooksul iga liigutuse juures tööle rakendada ainult neid lihaseid, mis just vajalikud, kuna ülejäänud täiesti lõtvunud — puhaku seni, mil tuleb nende ülesanne. Puhkavad s. t. nad on lõdvad, neis olevad veresooneid pole kokku pressitud, vaid sellevastu — veri võib seal liikuda — väsimusained ära viia ja uut jõudu — hapnikku lihastele juure tuua. Isegi 100 m. jooksus peab olema ja ka on klassiliste jooksjate juures sarnane töövahetus, mitte ainult sellepärast, et muidu ei jõutaks arendada kiirenevat lõpuspurti,

Odaviske treeningust.

(5. lhk. järg.)

vaid vastasel korral puuduks sel jooksjal üldse kiirus — ja just järgmise põhjuse pärast, näit.: kui jala sirutajale (reie eelpool) vastupidi töötav jala kõverdaja (reie tagapool) jala sirutamise ajal on kangestatud, on jalasirutajal korda saata raskem töö — ta peab ka võitma kõverdaja vastu paneku, mille tagajärjel 1) liigutus aeglaseks ja 2) musklike kiirem väsimine.

See oli ainult üks näide vastupidi töötavate lihaste mõjust jalgades, kuid see esineb kogu kehas, ükskõik, missugusel kergejõustiku alal — kas jooks, viske ehk hüpe.

Kergejõustiku tuum seisabki võimises muskleid tööle rakendada kiirelt ja ülesande täitmise järele lõdvestada. Seda omandatakse gümnaastiliste harjuste (venituste, lõdvestuste) ja massaaži kaudu. On eelnimetatud omadus saavutatud, võib olla juttu täiuslikust tehnikast, seltsib siia veel siseorganite tublidus, kiirus ja jõud, sünnib suursaavutus.

Kiirjooksu arendamiseks oleks edutoovam järgmine toimetustüüp, millise treeninguga läinud suvel 100 m. 11,8—11,3 parandasin.

Jookse end lühikeste, vetruvate sammudega soojaks, mil harilikult tekib alles tuju jalgadega mänglemiseks. Selle jätkuks korrald harjutused, näit.: aeglasest käigust tõsta igal 4 sammul väkikiirelt põlve jooksu-sihis vastu rinda.

Seisa jalad kõrvu — põlved läbisurutud — venita jala kõverdajaid (tagapool) ülemise kehaga paenutades ette — alla.

Jalaheitid — alata tasa — lõpuks energiliselt.

Jalad paarikümne sm. kaugusel — keha vähe ette kummargile — käed täisnurga all kõverdatud — alata energilist jooksu ülemisekehaga (jalad paigal), kus kergelt rusikaskäed tõusku vaheldamisi silmade kõrgusele — rõhutades käte ettepoole toomist. Kätega töötagu ühes sihis kogu ülemine keha.

Alusta jällegi kergelt vetruvat jooksu — koonda mõtted lõdvalt, kiirelt, — tõsta põlvi kordkorralt kiiremalt, seni, kui tunned kangestust; — tantsle rahuliselt edasi, lõdvesta jalgu, lase neid pendeldada; vähe aja pärast korda kiirelt jne. Harjutades märkate, et hiljem see kangestus niipea ei ilmu, kui esimestel kordadel.

Kasvab odaviskaja jooksukiirus, paraneb pa-

ratamatult viske kaugus. Ärge mõistke viimast, et hoogu võttes peab jooksma „kõigest jõust“ — ei — see olgu ikkagi täiesti valitsetud jooks, näit.: kataksin 100 m. 11,0 sekundiga, võiks olla oda- hoog enne visket 12,0, mil jookseksin sarnases tempos pea naljatades, kuna viskaja, kes 100 meetriks 12,0 sek. tarvitab ja samase kiirusega hoovõtteks jookseks — oleks see jooksuga niivõrd seotud, et tal visketegemine osutub peaaegu võimatuks.

Kevadel 15—20 2—4 km. murdmaad soojades treeningu riides on siseorganite (süda, kops), vastupidavuse ja musklike terastamiseks hädajavalikud.

Rajal sprint, stardid, kaugus — kõrgushüpped; — algul kerged visked mõlema käega 15—20 päevas, nädalas 3—5 korda.

Kui ilmad soojemad ja muskleid eeltööga küllalt vastupidavad, tehtagu kord nädalas 4—5 proovivisket uskindlustuseks enda võimesse.

Vähemalt 2—3 päeva enne võistlust mitte harjutada.

Ärge heitke meelt, kui teie mõnekuulise harjutuse järele edu ei saavuta, vaid süvenege asjasse, otsige põhjusi — vast pole küllalt oldud hoolega asja juures, liig vähe, — palju harjutatud, liigutused valeid jne.

Nii harutades, katsetades leiata uut soodsamat — kogute kogemusi. Iseleidmises seisabki suurim väärtus — ei tajuta teiselt kunagi selle selgusega, kui olles ise leidnud, läbielanud.

Ent ärge ka uinuge, tundes endid vaestelastena, kaunite harjutusväljade puududes. — Eks tunne spordiilm küllalt suurusi, kellel olnud treeningukohaks algharjutusil, kas kodune kapsaaed, karjalepik või puukuur.

Kus kindlat tahet ja tõsist tööd, seal edu ilusat ja vilja magusat.

*

Nagu J. Meimer erakirjas E. Spordilehe toimetajale teatab, valmistab ta ennast hoolega olümpiaadi vastu kümnevõistluses ja odaviskes. Kümnevõistluses loodab ta vähemalt 7500 punkti ja odas Eesti rekordi ületada võivat. Meimer treenerib vahetpidamatult ja on talve jooksul juba 18 murdmaajooksu sooritanud. Ta tunneb ennast jõulisemana ja kindlamana kui kunagi varem.

kahega tõuge 176,5 kg., kahega kergitamine maast 282 kg. Kahekümne aasta eest olid registreeritud ilmarekordid: paremaga rebimine — M. Deriaz (Schveits) 88,5 kg., vasakuga rebimine — M. Deriaz 87,5 kg., kahega rebimine — F. le Breton (Prantsuse) 115 kg., kahega tõuge — Andersson (Rootsi) 149 kg., kahega kergitamine maast — G. Empain (Belgia) 250 kg.

— Tony Canzoneri võitis New Yorgis 10 roundi järele punktidega kukk-kaalu ilmameistri Bud Taylori.

— Prantsuse tennisliit on saanud eelolevaks aastaks 15 väljakutset Davis cup'i kaitsemiseks. Teiste hulgas esinevad ka Norra ja Soome.

— San Salvadori (Kesk-Ameerika) esivõistlused kergejõustikus peeti detsembri lõpul. 100 mtr. Castillo 11,4; 1500 mtr. — Rivas 5.14,4; 800 mtr.—Burgos 2.23,0; 200 mtr. — Mayen 26,4; 110 mtr. — Bulnos 19,0; kuul — Ramirez 12.08; oda — Rodriguez 42.20; kõrgus — Bulnes 1.70; teivas — Bulnes 2.75; kaugus — Castillo 6.49; ketas — Ramirez 27.00; 400 mtr. — Serrano 63,0.

— Carpentier hakkavat Pariisi kuulduste järele uuesti poksima. Põhjüst selleks andvat poolraskekaalu meistri Boguilloni väljakutse Carpentierile, kelle nimel ikka veel Prantsuse raskekaalu meistri tiitel seisab.

— Otto von Porath, norralane, Pariisi raskekaalu olümpiavõitja, või Ameerikas sakslase Teddy Sandvina 2. roundil k. o.

— Rahvusvahelise keegliturniiri olevat otsustanud olümpiaadi ajal korraldada Amsterdamis keegliliit.

— Suurjooksjate vanus: Ritola 37 a., Nurmi 30, Stenroos 38, H. Kolehmainen 38, Kinnunen 27, Borg 27, dr. Peltzer 26, Lowe 27, Séra Martin 22, Paul Martin 26, Baraton 23, Wiriath 27, Vide 28, Davoli 31.

Õnn kaasa!

Jüri Lossman.

Teisipäeva õhtul lahkus Riia rongiga Tallinnast Eesti maratonimeister Jüri Lossman, et õnne katsuda Ameerika spordimätseni Charles Pyle'i poolt korraldataval suurel transkontinentaal jooksul Los Angelesist New-Yorki, mille maa pikkus on põigiti läbi terve Ameerika mandri, ookeani kaldalt ookeani kaldale, 5000 kilomeetrit. Ja seda ääretu raske maastikuga, kõrvete ja kuni 2-kilomeetriliste mägedega.

Jooks, mille juures E. Spordileht varem peatunud, algab 3. märtsil s. a., kuna 12. veebruariks kõik jooksjad juba treeningulaagris peavad asuma. Jooksul on välja pandud muinasjutulised auhinnad — esimene 10 milj. Emk. jne.

Lossmani osavõtuga nim. jooksust on Eesti amatöörspordis kaotanud oma ridadest teise kaaluvama jõu, kes Amsterdamis kergejõustiku alal oleks võinud midagi korda saata (Klumberg teatseb teatavasti Poolas treenerina).

Lossmani kaotusest oleks meil ääretult kahju, kui tema kaotus ühtlasi ei oleks aga ka uueks lubaduseks rõõmule: See oli kuldne võimalus Eesti spordi ja rahva tutvustamiseks laiale maailmale, eriti Ameerikale, missugused juhused tihti ei kordu.

Meie kõik mäletame, millist furoori Nurmi triumf Ameerikas tekitas, mis see Soomele tähendas ja milliste sõnadega seda hiljem Soome riigijuhidki märkisid. Samu lootusi paneme meie vargsi Lossmanigi Ameerika sõidule. Ta on praegu meil ainsam mees, keda meilt Ameerikasse võistleva saata võimalik.

Ja millist tähelepanu ta esinemine kogu Eesti riigile kisub, on selge, kui arvestada nende hiigla reklaamikirjutustega, mida tavalikult ajalehed nii suure kapitaliga seotud võistluse puhul teevad. Muidu teame meie, et Eesti riiklikul esindusel Ameerikas on sageli raske ka kolmerealist teadet Eesti üle loetavamatesse lehtedesse mahutada Lossmani Ameerika sõit on selles mõttes meie spordiliikumise ohver riiklikele huvidele.

Ka ei ole Lossmani sõidu puhtsportlik tähtsus väiksem, sest Jüri võit Ameerikas või hea platseeriminegi, võiks meie viimase aja vaikes ja sensatsioonivaeses spordiliikumises uue suure vaimustustuhina esile kutsuda.

Selles mõttes võime meie Jürile ta raskeks pingutuseks kõige paremaid soove kaasa saata.

Tallinna ajalehemehed sõlmisid J. Lossmaniga enne ärasõitu kokkuleppe, mille järele ta oma reisi- ja võistlusmuljeid E. Spordilehes hakkab avaldama, kust siis teised ajalehed kirjutuste äratrukkimise võimaluse omandavad.

Läti meistriks

kiirusutamises tuli möödunud pühapäeval Rumba aegadega: 500 mtr. 49,2; 1500 mtr. 2.39,0; 5000 mtr. 9.40,0 ja 10.000 mtr. 19.58,8. Teiseks tuli üldiselt Cimmermans, kolmandaks Bertulsons.

Roman Lindemann †

In memoriam.

Laupäeva varahommikul lõpetas pika ja piinarikka haiguse järele oma maise teekonna, õilses eluaastates, Roman Lindemann, aastat neli-viis tagasi noorema sportlaspõlve hulgas laialt tuntud jalgpallimees ja kergejõustiklane.

Iseloomult oli kadunu südamlis ja tagasihoidlik, kes kunagi teiste noorte kombel kusagil kärarikkalt esile ei kippunud, vaid vaikselt ja kätvalt edasi rühkis. Kahtlematult oli ta vägagi andekas sportlane, kelle tulevikul roosiline oleks võinud olla: tema harjutas seltsis meie praeguste nimekate jalgpallimeeste: Mägi, Neumanni, Kallio, Birkentaki, Seegneri j. t., teda peeti neist andelikumaks, temast loodeti palju, — loodeti ka kergejõustikus, kõigepealt keskmaade-jooksudes, kus olid tema parimad margid: 800 mtr. — 2.07,6; 1500 mtr. — 4.26,7; 3000 mtr. — 9.42,3 min. Kuid siiski meistriks ta ei tõusnud, sest kuri ja kohutav tiisikus, millele seltsisid veel jalasoonte venitus ning ühel jalgpallivõistlusel saadud põrutus, sundisid tema jäädavalt sportimisest loobuma. Kuid täielikult ei lahkunud tema sealt siiski, vaid püüdis seal teatavaks teha noortele üksikute spordilade saladusi, mis temal, kui teadlikul teoreetikul, polnud raske.

Tuletades meele möödunud aegu, tundub eriti valusana just see, et nüüd, mil tema endised treeningu- ja võistluskaaslased pärinud üldise lugupidamise, loorberid ja võidupärjad, peame mulda kandma tema, kes oli andelisem meist, kes äratas meis huvi spordi vastu, rühkis edasi koos meiega, jättes sealjuures oma kallima vara — terve... Aga ka meie anname talle, keda võimata unustada, lilled ja pärjad, millega kattub värsked haud lumistunud lagendiku — Rahumäe — keskel..

J. T. Astako-Eddy Pent.

Rigoulot suursaavutused

praegu on: paremaga rebimine 107,5 kg., vasakuga rebimine 98 kg., kahega rebimine 133,5 kg.,

Soome katsevõistlused suusatamises.

Olympiameeskond moodustatud.

20. kuni 22. jaanuarini peeti Lahtis Soome katsevõistlusi suusatamises, mille järele Soome suusameeskond St. Moritzisse lõpulikult kindlaks määrati.

50 km. suusatamise võitis üllatavalt Adiel Paananen ajaga 4 tundi 18 min. 32 sek. 9 km. järele juhtis Raivio 38.50, 17 km. järele Raivio 1.18.00, 25 km. järele Paananen 2.00.42, 34 km. järele Paananen 2.43.28 ja 42 km. järele Paananen 3.28.30. Teiseks tuli Matti Raivio 4.22.43; 3. Martti Lappalainen 4.25.06; 4. A. Knuuttilla 4.25.51; 5. V. Mattila 4.28.10; 6. Tauno Lappalainen 4.33.16.

18 km. murdmaasuusatamises olid paremad: 1. Esko Järvinen 1.22.47; 2. Toivo Järvinen 1.25.49; 3. Paavo Nuotio 1.27.42; 4. P. Mattila 1.31.16; 5. A. Ilvonen 1.33.58; 6. Teemu Pälli 1.34.48.

Sõjaväesuusatamises 36 km. peale olid tagajärjed: 1. res. lipn. Kuvaja 3.03.27; 2. rms. Salmijärvi 3.10.32; 3. seersant Vilhu 3.13.41; 4. rms. Ruotsalainen 3.19.56; 5. seers. Partanen 3.23.42; 6. veltv. Hassinen 3.23.50.

18 km. suusatamises võitsid: 1. Einari Mässeli 1.21.51; 2. Toivo Kontula 1.23.18; 3. Ville Mattila 1.23.20; 4. Erkki Penttilä 1.23.22; 5. Asser Autio 1.23.25; 6. Tapani Niku 1.24.32.

Mäehüpete võistluses olid paremad: 1. E. Järvinen; 2. T. Järvinen; 3. T. Nuotio; 4. Pohjala; 5. T. Reingoldt; 6. Y. Kivivirta. Kõige suurema hüppe tegi Reingoldt — 33,6 mtr.

Võistluste järele moodustati Soome olümpia suusameeskond, kuhu kuuluvad 50 km. — Paananen, Raivio, M. ja T. Lappalainen, 18 km. — Mässeli, Mattila, Saarinen ja üks eelnimetatud pikamaa suusataja, mäehüpetes ühes murdmaaga — Nuotio, E. ja T. Järvinen. Meeskonna juhtideks on Toivo Aro, kapten K. E. Levälähti ja Armas Palmroos.

Ervin Tammann,

Eesti parim teivashüppaja, teatab kirjas E. Spordilehe toimetajale, et ta Danzigi ülikooli masinaehituse osakonna lõpetamise järele sai ettepaneku Danzigi suurtööstusse tegevusse astuda.

Ta võttis ettepaneku vastu, kuna praktika Saksa tööstuses on väga hinnatav ja teiseks ta ka ülikooli juures saab ennast doktori väitekirja vastu valmistada.

Lisaks on ka Danzigi sportliikud olud soodsamad kui Eestis — Danzig on üks neist vähestest Saksa linadest, kes omavad eeskujuliku kergejõustiku talitreeningu maneeshi. Viimane ehitati alles mõeldud suvel ja seal on head võimalused teivashüppe ja jooksu harjutamiseks.

Tammann palub olümpia komiteed tal muretseda ainult kohane hüppeteivas ja ka massaashi eest hoolt kanda. Neile soovidele tullakse loomulikult vastu. Arvesse võttes Tammanni süstemaatlikku ettevalmistustööd, ei ole palju, kui eelseisval suvel temalt teivashüppeid 3.70—3.80 ootame.

Soome esivõistlused iluuisutamises

peeti pühapäeval Helsingis. Meesvõistlustes tuli meistriks M. Nikkanen 390,45 punktiga; 2. G. Jakobsson 370,61; 3. B. Nikkanen 306,1. Naisvõistluse võitis Gunnel Nysten 153,4 pk.; 2. Anna-Greta Henrikson 135,65; 3. Ilma Suuronen 136,5.

Friman Rootsis kaotanud.

Norrköpingis peetud rahvusvahelistel maadlusvõistlustel sai Soome „maadlusinsener“ Friman Bohmlit seljakaotuse 14.50 min., kuna ka Ivar Johansson Frimani paremuse võitis. Kaotusi panevad soomlased Frimani reisiväsimuse arvele, kuna ta ka enne Norrköpingit mitmes paigas Norras ja Rootsis maadles.

— Oslo esivõistluse 20 km suusatamises võitis Gröttumsbraaten ajaga 1.15.28; 2. Haakonsen 1.20.23; 3. 18-aastane Rinar Bergsland 1.24.02.

Talvine treeningukava arenenud kergesportlastele.

Dipl. spordiõpetaja A. K a l a m e e s, Tartu olümpiagrupi juhataja.

I. Siia võib loomulikult sekka võtta ka raskejõustiku mehi, kuigi see vast hästi ei sobi. Pealejõulune töö on rohkem individuaalne, siia passivad nad rohkem, kuna ennejõulusesse üldvõimlemisse nad hästi ei passi.

Talvise töö jaotamisel kahte perioodi: enne- ja pärastjõulune periood. Kummaski perioodis peab 2—3 tundi nädalas olema. Väga harv harjutus hävitab eelmise tunni harjutuse mõju.

Ma olen mitmed korrad juba pikemalt kirjutanud üldprintsipiide üle, siin ainult seepärast mõned. Esimene nõue: töö peab olema kiire ja hoogne; aeglasi liigutusi kergejõustik ei salli. Teine nõue: töö peab käima paralleelselt a) kiiruse, b) osavuse, c) jõu ja d) vastupidavuse tähe all.

Tartu sportlaste avalduste järele tarvitavad enamjagu kõik peaaesjalikult kiiruse ja jõu arendamist. Ja need kaks põhimõtet käivad koos. Tähendab, ei jõua küllaldaselt tähelepanu juhtida kiiruse arendamisele, olgu see jooksja ehk heitja juures. Seepärast raingu igäüks enesele otsaette: eestkätt kiirus käsikäes jõuga. Harjutused tulevad kiirelt täita, sest võimata on leida erilisi kiirusharjutusi tarvilisel hulgal. Kuidas harjutust läbi viiakse, sellest oleneb siis ka kiirus.

II. Erigrupis jaguneb juba oeldu järele töö:

- 1) ennejõuluseks perioodiks,
- 2) pealejõuluseks perioodiks.

Punkt 1. Siin käib töö üldvõimlemise põhimõtte all, ülalnimetatud nelja printsiibi järele. Oleks rumalus nõuda midagi erilist sügisel hooajal ka erigrupile. Üldine tendents näib sinna kalduvat, et tahetakse teha jumal teab milliseid pööraseid harjutusi, et aga jõuda rutem siis sellega järgmisel suvel kõrgemale tasapinnale saavutuste suhtes. Kuid meie sportlaskonnas näib ikka veel arusaamine puuduvat, et organite arenemine nõuab aastaid; tahetakse aga paari aastaga häid tagajärgi kätte saada ja kui seda ei saa, siis heidetakse sport nurka. See on igatahes kõige suurem pentsikus!

Loomulikult käivad üldvõimlemises ka lõdvestus, venitust ja siseorganite harjutused käsikäes. Sellega on sügisene periood suur üldettevalmistamine eestkätt pealejõulusele perioodile ja ka järgnevale suvele.

Punkt 2. Pealejõulune töö on erigrupis eestkätt just sihtvõimlemine. Tund jaguneks siiski kaheks: 1) üldvõimlemist 15 min., 2) sihtvõimlemist 45 min. Kuna enne jõulut üldgrupp ühes töötas, siis jaguneb ta nüüd kaheks: 1) heitjad ja 2) jooksjad ning hüppajad.

Heitjad teevad tunnis (45 m.) järgmisi sihtharjutusi (need harjutused tulevad nädala peale ära jaotada, kas 2—3 jaoks): 1) kiviskeharjutus; 2) sirutuspööre: algseis: kitsas harkjalu seisak ja käed küünarnukist kõverdatuna kõrval alla rippudes. Harjutus: energiline kerepööre puusadest vasakule ja paremale (pandagu tähele, et liigutus sünniks puusadest, mitte õlgadest); 3) käte jooks; 4) võrkpalli tagumine enese tõstmisest; 5) tennispalli tagumine vastu seina; 6) suure palli tagumine (korvpall) vastu seina, kettatõmbe järeleaimamine; 7) kohal dribeldamine tennispalliga; 8) odaheide õlest mati sisse (väike oda); 9) kuulitõuge; kuuli ülespildamine, samuti käest kätte; 10) vasarahj. (keerutused üle ja kahe käega) õlapartii; 11) meditsiinpalid; 12) puusasõtkumine; 13) kuulitõuke, mida hea on teha saalis 20-naelalise kuuliga, sest see normaalsest raskem kuul õpetab töötama keha; pärast tundub normaal tõekeelud udusulena; 14) kaheotsaga poksipalli töö; 15) hüplemised poksinoõriga; 16) kuuli pildumine üles; liigutus sündigu käerandmest randme ja eeskäe lihaste harjutamiseks; 17) heite järeleaimamine liigutused kummikettaga; pilduda vastu seina; 18) suusatamine, mis 100—300 m. normaalhoos, 2—3 kihutamist 50—100 m, 3—4 starti ä 15—20 m, pikamaasõite vastupidavuse harjutuseks kuni 10.000 m. Märkus: Kuul on nahast õmmeldud ja täidetud haavlittega; sarnast kuuli võib täita ehk tühjendada kaalu soovile vastavalt; samuti ei riku see kuul põrandat; kaitseks võib veel töötada ka mati kohal.

Jooksjad ja hüppajad: 1) põlve ettebimine tagant rinnale; 2) jala tugev eest tahä sirutamine; 3) hoogne puusade etteheitmine, kuna jalg vabalt taha pendeldub; 4) hooga ette toodud jala energiline alla löömine; 5) sirutuspööre (nagu heitjatele); 6) sügavküki hüplemised; 7) jalaga horisontaalseisus käe puudutamine (vahetevahel ühtlasi teise jala peal hüplemine); 8) keksimine ühel jalal ringi ümber saali, vaheldamisi; 9) risti üle saali jooksmine, kõigest jõust, vahest ka $\frac{1}{4}$ jõuga; teatavaist kohast kiirelt startida edasi-tagasi; 10) trepist üles hüplemine ühel ja kahel jalal korraga; 11) võrkpalli tagumine enese tõstest; 12) kätejooks; 13) edasihüpe ühel jalal, kuna vastav käsi töötab tasakaalustamiseks ühtlasi edasihüppega; mõlemad käed töötavad energiliselt õlast, küünarnukkest täisnurga all olles; 14) puusa sõtkumine; 15) konksuhüpe; 16) kaheotsaga poksipalli töö; 17) hüplemised poksinoõriga; 18) stardid.

III. Üldgrupp ehk noorte grupp.

Kui on töötamas ka üldgrupp, siis on temal samuti enne- kui pärastjõulune periood. Ennejõulune on täiesti identne erigrupi omaga, kuna pealejõulune töö eraldub: üldgrupp teeb kõvasti pool tundi üldvõimlemist, pool tundi kestab kergejõustik. Võetakse kevadeni läbi kõik alad paralleelselt üldvõimlemisega. Miks sarnase jao- tus, mõistab iga peaga töötaja sportlane ise. Küllalt olen suusõnaliselt kui kirjas tammunud neid seisukohti. Aitab sellest!

Naisgrupi kohta maksab sama seisukoht. On aga nende seas „tähti“, siis tuleb neid erilise käsituse alla võtta.

IV. Kõigile on tähtsad: 1) suusatamine, 2) murdmaad kevadel, 3) enese kontroll töö kestel, 3) puhkeajad. Peab meelega panema enesele, et ainult järjekindla tööga, aastate kestel (10—15 aastat!) saavutatud tagajärjed jäävad püsima. Sellest järeldagu igäüks mis tarvis!

V. Treeningu reeglid.

1) Täiendusspordis (täiendusvõiml.) peab ära hoidma sarnaseid spordiharusid (harjutusi), mis lihaseid ja kõidikuid teisiti tööle paneks, sest see takistaks keha kiirust ja jõudu otsekohehes töös väljendada.

2) Peab püüdma enam-vähem ühe lisasportharuga (harjutusega) leppida, kui tahetakse oma peaharjutuses tagajärge tõsta. Lisasportharu oleks huvi ja mängumise pärast, sest tõsiselt võistelda sel alal ei või. Küll aga võib tõsisemalt võtta teda, kui tema põhimõtted ja sihid peaharjutusega ühesugused on, vastasel korral mitte.

3) Spetsiaaltreeningu mõju ei tohi hävitada teisesihiliste harjutustega (eriti kergejõustikus).

4) Kergejõustikule võrduvad eestkätt närvi- töö pärast mängud, nagu tennis, hokkei, laptuu. Nad arendavad osavust, terve keha koordinatsiooni — ja seda on kergejõustikus eestkätt vaja.

5) Igasuguses treeningus on tähtis, et iseenese kontrollimine aset leiaks (ülitreeningu ehk töösuuna muutmise mõttes).

6) Treening ei tohi olla kunagi ülikurnav. Rohkem suve treeningu mõttes peetagu silmas:

7) Pikamaajooksu treeningus: tempovaetus, taktika, stiil, hingamine, rinnakorvisuurendamine, lihastelõdvestused, sammusuurendamine, puusakõidukite venitamine, kestvus.

8) Keskmad: kiiruse arendamine, kestvus, tempovaetus, tempotõstejooks.

9) Lühidad maad: närvitöö, (koordinatsioon), start, tugev õlgade väljaarendamine, sammu arendamine, tempo tõstmine, hingamine (!), jalgade jõu arendamine, venitusharjutused kõidukutele.

Kõigile kuulub tahtejõu kasvatamine lõpuspurtides, tempo väljapildamisega teistele järele hoides.

Muidugi võib harjutusi lisada ehk jätta sihtvõimlemise tarvidusele vastavalt! Peetagu ainult meeles: töötatagu peaga mitte nürimõtteliselt ainult kehaga!

— Norra mäehüpete katsevõistlusel tegi Kolterud 72 mtr. pikkuse hüppe. Olümpiavõitja Tullin Thams hüppas 69 mtr.

— Helsingis näidati pühapäeval uisuvõistlustel: 500 mtr. — 1. Blomqvist 48,2; 2. Jalovaara 50,2; 3. Lindholm 51,2. Algajad — 1. Lönnqvist 49,0; 2. Sundqvist 49,2; 3. Orrström 49,8. Juniorid — 1. Sunden 49,1; 2. Hennum 51,2; 3. Backberg 53,2. 5000 mtr. — 1. Blomqvist 9,16,7; 2. Lindholm 9,36,5; 3. Jalovaara 9,54,0. Algajad — 1. Lönnqvist 10,03,9; 2. Sundqvist 10,04,9. Juniorid — 1. Hennum 9,32,0; 2. Lehtonen 10,36,4; 3. Lehtosaari 10,39,0.

KESKKOOLIDE SPORDI TOIMETAVAD: ART. SOLL JA R. KERES KIRJAD A. SOLL'ile Treffneri g. TARTU NURK

Talvise hooaja tegevus Tartu keskkoolides piirdub peaaugalt käsipalli ja jääpalli mänguga. Mõlemad mängud leiavad poolehoidu peaaegu kõikides keskkoolides. Kiiruisutamine, mis eelmistel aastatel kõrgel järjel oli, on tänavu paremate võistlejate lahkumisel keskkoolidest kängu jäänud. Suusatamine pole veel laialdast hulka tõmmanud. Jääpallimängijaid on igas keskkoolis, kuid mõningais nii vähe, et ei suudeta vastavat meeskonda kokku seada. Jääpalli esivõistlusele on üles annud neli meeskonda, kelledest kõige rohkem lootust meistriks tulemiseks omab real-g., kellel enamvähem ühtlane meeskond ja mõned väljapaistvad solistid. Vanameister Seminar suudab vaevalt vähesel treeninguga ja paremate mängijate kaotuse tõttu oma meistritiitlit kaitsta.

Laialdasemalt harrastatav ala on käsipall. Esivõistlusest võtavad osa kõik mees- ja suurem osa naiskeskkoolid. Kuna esivõistlused juba lõpule jõudmas, pole huvitusetu anda ülevaadet üldise tasapinna kohta. Kaheksa osavõtjat, nii võrk- kui ka korvpallis, võib seniste esinemiste läbi jagada kahte klassi. Kangema või A klassi moodustaksid: Treffneri, õhtu-, seminari- ja realkooli meeskonnad, kuna nõrgemasse või B klassi kuulusid tehnika-, kommerts-, saksa ja vene gümn. Viimastel puuduvad omal kohasel harjutusruumid, samuti segakoolides annab end tunda väljaliku nappus.

Tugevama klassi eesotsas seisab Treffneri g. Meeskond on treeneritud ja pealegi asjatundja nim. sama kooli vil! J. Kitsingu poolt. Mitte ainult Treffneri esitusmeeskond pole tugev, vaid üldine käsipalli tasapind võimaldaks moodustada paar kolm nõrgemasse klassi kuuluvat meeskonda. Kuid tulevikus töötab lugu muutuda. Surujate kolmik kavatses tänavu kooli lõpetada ja vaevalt suudavad järeltulijad neid samahästi asendada.

Teistest A klassi meeskondadest paistab silma õhtu-gümn. meeskonna mitmekülgsus. Meeskonnas stardivad mitmed nimekamad kergesportlased ja veesportlased ja seda mängijate mitmekülgsust tulebki pidada ta edu üheks aluseks, kuna seminari meeskonnal end kohmakus tihti tunda annab. Realgümn. puudusid kogemused välisvõistlusteks, mis nüüd viimaste tihenemisel meeskonda on parandanud.

Naisvõrkpallis on nivoo kõrge. Eesrinnas seminar, Jõurikkus oli ta paremaks aitajaks finaali pääsemisel. Teise finalistina annavad tehnika- ja E. N. K. S t.-g. naiskonnad. Mõlemad välisel otustamisel ühetugevused.

Ülejäänud Tartu tüt.-g. ja kommerts-g. on nõrgemad.

Esitusnaiskonna moodustavad Soosaar ja Kukemelk, Tartu t.-g., Raudsepp ja Kiho, E. N. K. S. t.-g., Telling kommerts-g., Lepik seminar ja Pääsuke tehnika-g.

Naiskorvpall, mis läinud aastal rohkem harrastamist leidis, on sel aastal vähe poolehoidu leidnud. Ei suudeta isegi esitusnaiskonnale võistluseks vastast moodustada. Esitusnaiskonna tormajate liin võrdlemisi tugev, paremad on ääred, Soosaar ja Telling heade korviviskete poolest.

Tallinna keskkoolide jääpalli-välkturniir.

Pühapäeval, 22. jaanuaril, peeti Kalevi väljal keskkoolide vahelist jääpalli-välkturniiri.

Pärnu kiri.

„Pärnu spordiparadiis“. „Pärnus püstitati ilmarekord, ületati Eesti rekorde jne.“

Sarnaseid lauseid võis lugeda E. Spordilehes varemil aastail. Too oli sel ajal, kui tegutses Pärnus eluvõimas spordiselts Tervis, kuid nõrka-de juhtide tõttu on see selts esikohalt langenud ja teised praegused suuremad spordiseltsid Vaprus ja PJK on ainult suutnud üksikuil aladel midagi pakkuda. Nii jalgpallis PJK ja Vaprus, kuna viimase arvele tuleb veel ka kanda praegune käsipalli võrdlemisi kõrge tasapind Pärnus.

Tõstmine, maadlus, poks — need on alad, millel peetud senini pole veel ühtki võistlust!

Suusatamise alal kavatses kaitsemaleva spordiklubi üllatusi pakkuda ja selle ala eest veidi hoolitseda.

Esimese mängu hum.-g. — r.-t.-g. annab võidu esimesele tagajärje 1:0 juures.

Vestholmi gümn. annab loobumisvõidu real-g. ning viimane mängib saksa real-g. 1:1 (1:0). Liisaaeg ei anna tagajärge. Kuid punkte omab real-g. üm. rohkem ning läheb seetõttu finaali hum.-gümn. vastu. Võidab viimast 2:0 (1:0). Mängu-aeg oli 2×10 min.

Punkte said real-g. 5; hum.-g. 2, saksa real-g. 1; itg. ja Vestholm 0.

Võitja meeskonna koosseis: Tekkel; Pinkovsky — Randmer; Rüütel — Nordmann — Nõmm; Kolks — Utov — Raja — Kalman — Laanekõrb. Mänge juhtis hra Estam (Kalev).

Tallinna keskkoolide käsipall.

Laupäeval, 21. jaanuaril, peeti NMKÜ võimlas keskkoolide käsipalli-õhtut.

Korvpalli A kl. real-g. — Vestholmi gümn. võidab kenas mängus esimene tagajärje 27:15 (15:5).

Naiste võrkpallis II gümn. — Vene gümn. II gümn. näitab tõusvat vormi. Ning rühb edasi finaali poole. Tagajärjeks 15:0 ja 15:4.

Võrkpalli B kl. poolfinaalis kohtuvad real-g. üm. — human.-g. Võidab parema mängu ja teravamate surumiste juures esimese 15:4 ja 15:11.

Korvpall A kl. Saksa real-g. — Vene gümn. Mäng on õige hoogus. Saksa real-g. teeb häid viskeid, mis aga korvi ei lähe. Vene gümn. koostmängu halvab Klõsheiko puudumine. Võidab Vene gümn. 23:17.

Tartu keskkoolide võistlustel 21. jaan., mängis meesvõrkpallis Tartu keskkoolide A ja B meeskonnad. Mäng oli katsevõistluseks Tallinna-Tartu keskkoolide vahelisele linnavõistlusele. Olgugi, et A meeskond koosnes parematest mängijatest, kes üksteisega kokkumängima harjunud, ei suutnud ta kuigi hiilgavalt kokkulapituda B meeskonda võita. I geim 15:1 A, II geim 12:15 B ja III geim 15:6 A kasuks. Paremana näis Niggol, ka Pedajas näib endisesse vormi tõusvat. B meeskonnas Pauska parema löögivõimega. Real-g. ja Treffneri klassikute mäng andis võidu 2:1 viimasele, olgugi, et ta moodustab Treffneris vaid väikese haru.

Tsüklimängu seminari ja kommerts-g. vahel andis võidu seminarile 40:12, poolajaga 16:6. Seminari meeskonnas silmapaistvamad Keres, heade nurgaviskete, ja Meos, kiire liikumisega.

Tartu keskkoolide vahelise olümpiaadi korraldajaks moodustati keskkooli vanemate klasside õpilaste ühisel koosolekul toimikond, kelle juhatajateks meesaladel E. Korke, Treffneri ja prl. Pääsuke naisaladel, tehnika-g., valiti. Eeltöödega on alatud ja kavandatud vastavalt kokku seatud.

Sisekergejõustiku võistluste pidamist kõigis Tartu keskkoolides pidas Tartu K.-S. E. tarvilikuks järgmistel põhjustel: kevadiseks eeltreeninguks, sügise võistlusvormi ja meeleolu alalhoidmiseks ja vahelduseks. Normaalselt kavandatud järgmised alad: hooga kõrgus, kartulijooks ja 500 mtr. jooks.

Pooldame kõigil keskkoolidel sarnase kava ulatuses sisekergejõustiku võistluste korraldamist, üldise pildi saamiseks ja headusi arvestades.

Viimasel käsipallivõistlusel näidati järgmisi tagajärge, millised korraldas Vaprus. Võrkpallis võitis Vaprus poeglaste gümn. 2:1 (15:9, 14:16 15:10). Korvpallis suutis Valgus võita Tervist 20:17, kuna Vaprus valmistab „sauna“ PJK'ile, võites teda 64:13.

Ping-pongis on tänavu peetud rohkearvuliste võistlusi, peamiselt meeskondade mängus. Meistriks tuli kaitseklubi spordiklubi, kes kõiki oma vastaseid on suurelt võitnud, nii Noorust 4:2, 3:2 ja 9:1, sakslasi 13:3 ja möödunud aastast parimat 7:3. Kaitseklubi meistriks tuli A. Poolak, 2. J. Vålbe, 3. A. Alep. Meistermeeskonna koosseis: Andresson, Vålbe, Alep, Poolak ja Jensen 2.

— Tommy Loughran, poolraskekaalu ilmameister, kaitseb oma tiitlit New-Yorgis, võites Leo Lomskit 15 roundi järele punktidega, vaatamata sellele, et ta ise esimesel roundil kaks korda kuni üheksani oli põrandal olnud.

Spordiäri
RESEV-RESEL
Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud spordi ja võimlemise abinõusid.

Kaubamaja
„Sport“
Tallinn, Narva mnt. 19,
kõnekr. 23-00.

Talviseks hooajaks:

Suusad, kelgud, tõukekelgud,
uisud, sviitrid, kindad, schalid,
hokkeivarustus j. n. e.

Koolidele, spordiseltsidele ja sõjaväeosadele hinnalandumus.

O. Ü. „ESTO“
Tallinn, Pikk tän. 47,
Telefon 10-02.

Soovitab kõiksugu spordiabinõusid parimatest kodu- ja väljamaa tehastest.

Ladus suuremal arvul spordikirjandust.